

STRESZCZENIE

Zachodzące w obecnych czasach dynamiczne zmiany w obszarze gospodarki rynkowej stanowią jeden z istotnych powodów poszukiwania metod i narzędzi usprawniania funkcjonowania przedsiębiorstw. Procesy optymalizacji mogą obejmować w przedmiotowym ujęciu standaryzację i doskonalenie zarówno systemów wykonawczych, jak również systemów zarządzania przedsiębiorstw, których funkcjonowanie w realiach gospodarczo-ekonomicznych wartościowane jest przede wszystkim poziomem skuteczności ich działania.

Jednym z możliwych do zastosowania narzędzi kreowania skuteczności przedsiębiorstw są znormalizowane na skalę międzynarodową systemy zarządzania. Najpopularniejszym z nich jest system zarządzania jakością. Przedsiębiorstwa chcące zastosować uniwersalne reguły zarządzania jakością, w większości wdrażają i stosują system zarządzania zgodny z opracowanym przez międzynarodową organizację normalizacyjną ISO (International Organization for Standardization) standardem normy ISO 9001. Działaniom tym towarzyszy coraz częściej uwzględnienie w działalności przedsiębiorstwa zagadnień odpowiedzialności społecznej w aspekcie ochrony środowiska naturalnego oraz zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Dążąc do optymalizacji wewnętrznych rozwiązań organizacyjnych, przedsiębiorstwa systemowo zarządzające jakością, ochroną środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwem i higieną pracy podejmują działania prowadzące do integracji stosowanych systemów zarządzania.

Zainteresowanie tematyką zintegrowanych systemów zarządzania doprowadziło do określenia następującego tematu dysertacji doktorskiej: **SKUTECZNOŚĆ ZINTEGROWANYCH SYSTEMÓW ZARZĄDZANIA W PRZEDSIĘBIORSTWACH PRZEMYSŁOWYCH.**

Głównym celem pracy jest **ocena skuteczności stosowania zintegrowanych systemów zarządzania w przedsiębiorstwach przemysłowych.**

Dla osiągnięcia założonych celów oraz realizacji założeń badawczych sformułowano następującą hipotezę główną: **skuteczne stosowanie zintegrowanych systemów zarządzania w przedsiębiorstwach przemysłowych prowadzi do poprawy ich funkcjonowania.**

Przyjętym celom i hipotezom dysertacji podporządkowano strukturę pracy oraz jej teoretyczno – empiryczny charakter.

Część teoretyczna pracy obejmuje analizę literatury z zakresu zarządzania przedsiębiorstwem, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorstw. Zaprezentowano tematykę zintegrowanych systemów zarządzania w odniesieniu do reguł i zasad zrównoważonego i trwałego rozwoju przedsiębiorstwa, jak również społecznej odpowiedzialności biznesu. Przedstawiono także rozwój podejścia systemowego w zarządzaniu przedsiębiorstwami oraz dokonano prezentacji i interpretacji wymagań przedmiotowych norm międzynarodowych wraz z analizą ewolucji zawartych w nich wymagań. Zakończenie części teoretycznej pracy stanowi zaprezentowanie uwarunkowań oraz procedur wdrażania i audytowania zintegrowanych systemów zarządzania.

Część empiryczna pracy opracowana została w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych przez autora w wybranych, polskich przedsiębiorstwach przemysłowych. Badaniu poddano trzy wybrane przedsiębiorstwa przemysłowe, o których wyborze zdecydowały następujące czynniki: stosowanie zintegrowanego systemu zarządzania jakością, zarządzania środowiskowego oraz bhp certyfikowanego przez tę samą niezależną jednostkę zewnętrzną, produkcyjny charakter działalności, różnorodność reprezentowanych branż, wielkość przedsiębiorstwa określona jako duża.

Przeprowadzone badania empiryczne objęły podstawowe dane dotyczących wdrożenia i stosowania zintegrowanych systemów zarządzania, poszerzone o dane liczbowe służące do oceny skuteczności przedmiotowych systemów oraz o dane statystyczne dotyczące wybranych aspektów oddziaływania polskich przedsiębiorstw przemysłowych na środowisko naturalne oraz stanu bezpieczeństwa pracy w wybranych branżach polskiego przemysłu.

Przeprowadzone badania wykazały pozytywny wpływ stosowania zintegrowanego systemu zarządzania na funkcjonowanie przedsiębiorstw. Badane przedsiębiorstwa odnotowały w badanym okresie poprawę wskaźników jakościowych, środowiskowych oraz związanych z bhp w swojej działalności. Na szczególną uwagę zasługuje również kwestia efektu synergii systemów zarządzania tworzących w przedsiębiorstwie system zintegrowany. Zastosowanie metody integracji działań systemowych na poziomie najwyższego kierownictwa przedsiębiorstw, jak również na poziomie poszczególnych realizowanych wewnętrznie procesów jest zdaniem autora istotnym warunkiem skuteczności całego zintegrowanego systemu zarządzania. Istotnym wnioskiem wynikającym z przeprowadzonych badań i analiz jest również konieczność umiejętnego pomiaru skuteczności stosowania zintegrowanych systemów zarządzania oraz oceny funkcjonowania przedsiębiorstw. Wyniki

przeprowadzonych badań i analiz pozwoliły na potwierdzenie przedstawionej hipotezy głównej oraz osiągnięcie założonych celów dysertacji.